https://www.proconference.org/index.php/gec/article/view/gec29-01-021
DOI: 10.30890/2709-1783.2023-29-01-021

УДК 821.133.1

NATURE IN "A SINGLE ROSE" BY MURIEL BARBERY

ПРИРОДА В РОМАНІ М. БАРБЕРІ «САМОТНЯ РОЗА»

Yurechko D.W. / Юречко Д.В.
master's student / магістрантка
Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, Bulvarno-Kudriavska, 18/2, 04053
Київський університет імені Бориса Грінченка,
Київ, Бульварно-Кудрявська, 18/2, 04053

Анотація. *Стаття присвячена дослідженню художніх особливостей образів природи в романі М. Барбері «Самотня Роза». З'ясовано, що різноманітні образи природи є важливим сегментом урбаністичного простору Кіото. Показано, що процес душевного переродження головної героїні залежить від повноти осягнення нею світу природи. Парадоксальним є те, що Роза, яка за освітою і родом занять є ботаніком, завдяки набутому емоційному досвіду спілкування з довкіллям, удосконалює свої професійні вміння.*

Ключові слова: *пейзаж, урбаністичний простір, сезонна поетика, візуальні образи.*

Abstract. *The article is devoted to the study of the artistic features of the images of nature in M. Barberi's novel "The Lonely Rose". It was found that various images of nature are an important segment of the urban space of Kyoto. It is shown that the process of mental regeneration of the main character depends on her complete understanding of the natural world. Paradoxically, Rosa, who is a botanist by education and profession, improves her professional skills thanks to the acquired emotional experience of communicating with the environment.*

Keywords: *landscape, urban space, seasonal poetics, visual images.*

Роман сучасної французької письменниці Мюріель Барбері «Самотня роза» (Muriel Barbery, *Une Rose seule*) (2020) привертає увагу критиків поєднанням вишуканості й поетичності, конструюванням урбаністичного світу Кіото за допомогою легенд, притч та солодкого аромату японських квітів [3]. Метою цієї статті є дослідження семантики і функцій образів природи у названому романі М. Барбері.

Природа є важливим сегментом системи образів роману М. Барбері «Самотня Роза». Ім'я головної героїні *Роза* викликає асоціації з трояндою, яка вважається королевою квітів, і характеризується не тільки красою, а й вишуканістю, ніжністю, примхливістю, вразливістю. Названі якості притаманні також і образу француженки Рози, що прилітає в Кіото, щоб бути присутньою на оголошенні заповіту свого батька. Сорокарічна жінка перебуває у стані душевного заціпеніння, що провокує одного з персонажів-японців назвати її мертвою, такою, що ще не народилася. Процес відкриття нею сенсу і краси японської культури корелює з її психологічними метаморфозами.

У романі впродовж дванадцяти розділів зображено послідовну зміну пір року, що відтворює циклічні зміни життя Рози. Розділи розпочинаються короткими притчами, алегоричні образи яких проєктуються на екзистенційні проблеми, що порушуються в романі.

Прибуття героїні до Кіото відбувається під знаком півонії, кодом до подальших змін у її житті є притча «Галявина тисячі півоній». Коли Роза прокидається першого дня в Кіото, то бачить «*червону півонію з похмурими пелюстками. Щось пройшло крізь неї запахом жалю чи зниклого щастя*…» [2].

Вона визначає образ квітки як ображений, підсвідомо наділяючи її власними почуттями. Жінка відчуває квіти і уважно розглядає букети, що щоденно оновлюються на столі в її кімнаті. За півонією з'являються червоні гвоздики, потім камелії, іриси, знову півонії. Вони відображають стан її душі, допомагають усвідомити занепокоєння: «*…вона сприйняла ці три стеблинки, наївність простих квіточок, їхню ароматну свіжість, як натяк, щось в тому, як вони стояли, схвилювало її, і її накрила хвиля жорстокості*» [2].

З кожним днем Роза ніби надихається Кіото, відкриває його для себе, хоча й опирається йому, бо це нове для неї і вона боїться щось міняти у звичному способі життя, адже не розуміє себе, своїх почуттів, які в цей час почали набувати нових для неї форм. Спочатку вона принишкла, але згодом розвивається, повільно, як пуп'янок чи брунька, у ній починають звучати природні акорди: «*музика сосен огорнула її, як літургія, занурила в пазуристі гілки, звивини, як кінчики гнучких голок; атмосфера гімну ширяла в повітрі, світ загострився, вона втратила відчуття часу*» [2].

Світ Кіото відкриває для Рози помічник її батька Поль, європеєць, який давно живе в Японії і супроводжує Розу за маршрутом, що склав для неї батько. Роза завдяки йому милується природою, порівнюючи свою душу з садом. Вона починає розуміти, чого їй бракувало раніше і хто вона в цьому великому світі. Завдяки Полю, вона розуміє, що стала іншою, і звільняється від своїх упереджень: «*У єдиному спалаху, вона побачила клен в його скляній клітці, який йшов корінням в текстуру моху, але був вільний під небом, випромінюючи навколо себе життя, своїми безкінечними змінами, він шепотів їй музику вітру і листя, і вона поплила по ній, без страху і гніву*» [2]. Образ клена у внутрішньому дворі її помешкання стає символом її оновлення.

Роза почувається в Кіото природно, вона належить цьому великому місту. Його мешканці, з якими вона спілкується, допомагають їй знайти відповіді на питання, що її хвилюють. Вона приїхала в Японію, переживаючи душевну кризу, і почувалася замкнутою у в'язниці свого тіла та розуму. Культура Японії заснована на переродженні, афористична теза про життя після смерті втілюється в її душевних змінах. Через психологічні травми Роза боїться життя, однак переживаючи смерть свого батька, вона вчиться по-новому сприймати світ.

Головна героїня відрізняється від інших французьким походженням, вона виросла в іншому культурному середовищі і дуже мало знала про Японію. Її світогляд формує професійне захоплення ботанікою, однак воно не надавало її життю сенсу. Осягнення краси природи Японії спонукає її відкрити нові якості у тих рослинах, про які нібито їй усе було відомо: «*Усе її життя, всі її роки і години зводилися до вигнутих ліній, які були проведені вилами навколо великого каменю, єдиної азалії та куща хости, які були розташовані на дрібному піску*» [2].

Отже, в системі образів роману М. Барбері «Самотня Роза» важливе значення належить образам природи. Сади, парки, окремі дерева й кущі є важливим сегментом урбаністичного простору Кіото. Француженка Роза, яка прибуває до Кіото в період духовної кризи, відкриває енергію життя в

японській природі. Процес душевного переродження головної героїні залежить від повноти осягнення нею світу природи. Парадоксальним є те, що Роза, яка за освітою і родом занять є ботаніком, завдяки набутому емоційному досвіду спілкування з довкіллям, удосконалює свої професійні вміння.

Література

1. Barbery M. How I Learned to Let Form Do the Work / Translated by Alison Anderson. URL: https://lithub.com/how-i-learned-to-let-form-do-the-work/

2. Barbery M. *Une rose seule*. – P.: Gallimard, 2020. – 154 p.

3. Manon De M. *Une rose seule* de Muriel Barbery : un voyage poétique au pays de l'enfance. URL: https://blog.lireka.com/critique-une-rose-seule-muriel-barbery/

Науковий керівник: д.філол.н., доцент Бітківська Г.В.
Стаття надійшла: 26.10.2023 г.
© Юречко Д.В.